

**Національний університет «Одеська юридична академія»
Факультет прокуратури та слідства (кримінальної юстиції)
Кафедра криміналістики, судових експертиз та поліграфології**

**Національний центр судових експертиз при
Міністерстві юстиції Республіки Молдова
Одеський науково-дослідний інститут судових
експертиз Міністерства юстиції України**

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«ЕКСПЕРТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ ОРГАНІЗОВАНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТА НАЦІОНАЛЬНА ПРАКТИКА»

27 листопада 2025 року, місто Одеса

**EXPERT SUPPORT IN THE INVESTIGATION OF
ORGANIZED CRIME:
INTERNATIONAL EXPERIENCE AND NATIONAL
PRACTICE**

**Proceedings of the International Scientific and Practical
Conference**

27 November 2025

*Odesa
2025*

*Рекомендовано до друку рішенням кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології НУ«ОЮА» (протокол № 9 від 24 листопада 2025 року)
Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради ОНДІСЕ (протокол №9 від 1 грудня 2025 року)*

Експертне забезпечення розслідування організованої злочинності: міжнародний досвід та національна практика: збірник матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. м. Одеса, 27 листоп. 2025 р. / [орг. комітет: С. Ківалов, М. Аракелян, О. Катаррага, Д. Кішко, Д. Колодін, А. Колодіна, Л. Аркуша та ін.]; Нац. ун-т Одеськ. юрид. акад. кафедра криміналістики, суд. експертиз та поліграф.; Нац. центр суд. експерт. при Міністер. юстиц. Респуб. Молдова; Одеськ. Наук.-дослідн. ін-т суд. експер. Міністер. юстиції України. Одеса: НУ «ОЮА», 2025. 450 с.

У збірнику викладено матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Експертне забезпечення розслідування організованої злочинності: міжнародний досвід та національна практика», в якій взяло участь понад 100 науковців і практиків з України та інших держав Європи. Представлено актуальні дослідження обговорень таких наукових і практичних проблем, як: експертне забезпечення протидії окремим видам організованої злочинності; використання спеціальних знань та експертне забезпечення розслідування організованої злочинності в умовах збройного конфлікту; міжнародна співпраця у сфері експертного забезпечення протидії організований злочинності: досвід та практика; інформаційне забезпечення правоохоронних органів у боротьбі з організованою злочинною діяльністю; інноваційні технології та сучасні методи розслідування у протидії організованій злочинності; кримінально-правові, кримінально-процесуальні та кримінологічні проблеми забезпечення протидії організованій злочинності.

Висловлюємо вдячність усім авторам за активну участь, якісний науковий матеріал та високий рівень академічної доброчесності.

Матеріали викладені в авторській редакції.

Відповідальність за зміст, наукову новизну, коректність цитування та достовірність фактичного матеріалу несуть автори.

© НУ «Одеська юридична академія», 2025

© Автори статей, 2025

*Recommended for publication by the decision of the Department of Criminalistics, Forensic Examinations and Polygraphology NU «OLA» (Pr. 9, November 24, 2025)
Recommended for publication by the decision of the Academic Council of ONDISE (Pr. 9, December 1, 2025)*

Expert Support in the Investigation of Organized Crime: International Experience and National Practice: Proceedings of the International Scientific and Practical Conference (Odesa, 27 November 2025) / [Organizing Committee: S. Kivalov, M. Arakelyan, O. Cataraga, D. Kishko, D. Kolodin, A. Kolodina, L. Arkusha et al.]; National University «Odesa Law Academy», Department of Criminalistics, Forensic Examinations and Polygraphology; National Centre of Judicial Expertise of the Ministry of Justice of the Republic of Moldova; Odesa Scientific Research Institute of Forensic Examinations of the Ministry of Justice of Ukraine. Odesa:NU«OLA», 2025. 450 p.

The Proceedings contain papers presented at the International Scientific and Practical Conference «Expert Support in the Investigation of Organized Crime: International Experience and National Practice», which brought together over 100 scholars and practitioners from Ukraine and other European countries. The materials address urgent scientific and practical issues, such as expert support for combating specific types of organized crime; the use of specialized knowledge and expert support for investigating organized crime during armed conflict; international cooperation in forensic support for combating organized crime; information support for law enforcement in countering organized criminal activity; innovative technologies and modern investigative methods; and criminal law, criminal procedure, and criminological issues in ensuring effective counteraction to organized crime.

We express our sincere gratitude to all authors for their active participation, high-quality academic contributions, and strong adherence to academic integrity.

The materials are published in the authors' original versions.

Authors bear responsibility for the content, scientific novelty, accuracy of citations, and reliability of factual information.

© National University «Odesa Law Academy», 2025

© Authors of articles, 2025

Олександра СТАУРСЬКА

«КІБЕРНАРКОКАРТЕЛЬ» ЯК ОКРЕМИЙ РІЗНОВИД СУБ'ЄКТА ОРГАНІЗОВАНОЇ
ЗЛОЧИННОСТІ: КРИМІНАЛІСТИЧНИЙ АСПЕКТ.....412

Оксана СТЕПАНЕНКО

РОЛЬ ЕКСПЕРТИЗ У ДОКАЗУВАННІ ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА: НАЦІОНАЛЬНА
ПРАКТИКА.....417

Олександр ТОРБАС

ОСОБЛИВОСТІ ЗАТРИМАННЯ УПОВНОВАЖЕНОЮ СЛУЖБОВОЮ ОСОБОЮ
ВІДПОВІДНО ДО КПК УКРАЇНИ.....421

Павло ФАЛІНСЬКИЙ

ТЕХНІКО-КРИМІНАЛІСТИЧНІ ЗАСОБИ, ЩО ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ ПІД ЧАС
ПРОВЕДЕННЯ ОБШУКУ, ТА ЇХ КЛАСИФІКАЦІЯ.....425

Олена ЦІЛЬМАК

ПСИХОЛОГІЧНА ОЦІНКА ПОКАЗАНЬ СВІДКІВ І ПОТЕРПІЛИХ ПІД ЧАС
РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ ВЧИНЕНИХ ОРГАНІЗОВАНИМИ ЗЛОЧИННИМИ
ГРУПАМИ.....429

Сергій ЧУМАК

ПІДГОТОВКА ДО ПРИЗНАЧЕННЯ ЕКСПЕРТИЗ ПРИ ВЧИНЕНІ ЗЛОЧИНІВ НА РИНКУ
ПШЕНИЦІ.....433

Вікторія ШЕРШЕНЬКОВА

ЗАПОБІГАННЯ ВІЙСЬКОВИМ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ В
УКРАЇНІ.....437

Denys SHYLIN

EINSTELLUNG DES STRAFVERFAHRENS WEGEN EINER STRAFTAT, WENN DER
BESCHULDIGTE AUFLAGEN ODER WEISUNGEN GEMÄß DER STRAFPROZESSORDNUNG
DER BUNDESREPUBLIK DEUTSCHLAND ERFÜLLT.....441

Руслан ЯЦКЕВИЧ

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИХ ОЗНАК
ЗЛОЧИННОЇ СПІЛЬНОТИ У КОНТЕКСТІ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОГО
ДОКУМЕНТУВАННЯ ТА ПОДАЛЬШОГО ДОКАЗУВАННЯ445

Фалінський Павло

завідувач криміналістичної лабораторії

кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології

Національного університету «Одеська юридична академія»,

м. Одеса, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-3284-8233>

електронна адреса: falinskiy83@gmail.com

ТЕХНІКО-КРИМІНАЛІСТИЧНІ ЗАСОБИ, ЩО ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ОБШУКУ, ТА ЇХ КЛАСИФІКАЦІЯ

У тезах доповіді розглянуто положення, що стосуються сутності та особливостей побудови класифікації техніко-криміналістичних засобів, що застосовуються під час проведення обшуку. Розкрито теоретичне та практичне значення побудови такої класифікації.

Ключові слова: техніко-криміналістичні засоби, обшук, досудове розслідування, тактичне завдання.

Falinskyi Pavlo

Head of the forensic laboratory

Department of Criminalistics, Forensic Examinations and Polygraphology,

National University «Odesa Law Academy», Odesa, Ukraine

FORENSIC TECHNICAL MEANS USED DURING A SEARCH AND THEIR CLASSIFICATION

The report's theses consider the provisions relating to the essence and features of constructing a classification of forensic technical means used during a search. The theoretical and practical significance of constructing such a classification is revealed.

Keywords: forensic technical means, search, pre-trial investigation, tactical task.

Як слушно зазначає С.І. Перлін, «якісне проведення слідчих (розшукових) дій неможливе без застосування тих чи інших технічних засобів як особою, яка проводить розслідування, так і залученим спеціалістом» [1, с.118]. У криміналістиці під техніко-криміналістичними засобами розуміють «сукупність технічного обладнання, приладів, апаратури, інструментів та комплектів, які застосовуються для збирання та дослідження речових джерел доказів у ході розслідування і попередження злочинів» [2, с.44], а також звертають увагу на те, що це «науково обумовлені, перевірені експериментально і на практиці ефективні технічні засоби, які використовуються суб'єктами кримінально-процесуальної, експертної, оперативно-розшукової і адміністративної діяльності» [3, с.69]

Технічні засоби застосовуються при проведенні практично усіх слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій. Положення ст. 236 Кримінального процесуального кодексу України безпосередньо передбачають можливість та необхідність застосування технічних засобів під час проведення обшуку [4].

У криміналістичній літературі пропонується класифікувати усі технічні засоби, які застосовуються під час проведення обшуку, на пошукові, допоміжні та вимірювальні [5, с.71]. Проте враховуючи постійне оновлення техніко-криміналістичного забезпечення експертно-криміналістичних підрозділів правоохоронних органів, даний підхід до класифікації техніко-криміналістичних засобів потребує перегляду.

Слід підкреслити, що розробка наукової класифікації техніко-криміналістичних засобів, які застосовуються під час проведення обшуку, має практичне значення та спрямованість. Так, по-перше, класифікація техніко-криміналістичних засобів дає слідчому цілісне уявлення про їх види та комплекси, які можуть бути застосовані для вирішення тактичних завдань обшуку.

По-друге, при підготовці до проведення обшуку класифікація дає можливість слідчому системно підібрати обладнання та інші необхідні засоби відповідно до об'єкта (квартира, житловий будинок, офісна будівля, транспортний засіб), характеру ймовірних слідів та доказів, а також потенційних схованок.

По-третє, забезпечує формування уніфікованих комплексів техніко-криміналістичних засобів для різних ситуацій проведення обшуку, зокрема що стосується проведення обшуку з метою відшукування документів, електронних носіїв цифрової інформації, зброї та боєприпасів до неї, наркотичних засобів, живих осіб (викрадених та таких, що утримуються в заручниках, або самого злочинця, який переховується від слідства) тощо.

По-четверте, науково обґрунтована класифікація сприяє стандартизації підготовки спеціалістів та слідчих, оскільки дозволяє використовувати єдиний підхід до формування наборів технічних засобів, що застосовуються у типових слідчих ситуаціях. Це, у свою чергу, підвищує якість тактичного планування та узгодженість дій членів слідчо-оперативної групи.

По-п'яте, побудова класифікації техніко-криміналістичних засобів на основі врахування теоретичних розробок та практики діяльності експертно-криміналістичних підрозділів правоохоронних органів дозволяє визначити перспективні напрямки оновлення та удосконалення техніко-криміналістичного забезпечення проведення обшуку.

Вважаємо, що традиційні класифікації техніко-криміналістичних засобів необхідно доповнити за рахунок її розробки за критерієм врахування специфіки злочину, під час розслідування якого проводиться обшук. Специфіка кримінального правопорушення визначає типи об'єктів, які можуть бути виявлені під час обшуку, місця їх знаходження або приховування, а також особливості попереднього дослідження. Відповідно, для окремих категорій злочинів

Section 6. Criminal legal, criminal procedure and criminalistics problems of ensuring counteraction against
manifestations of organized crime

застосовуються спеціалізовані криміналістичні засоби, орієнтовані на: хімічні речовини, вибухові компоненти, наркотичні засоби, зброю та боєприпаси, електронні носії та цифрові докази, засоби підробки документів, знаряддя економічних або корупційних злочинів. На нашу думку, залежно від виду та механізму злочинної діяльності техніко-криміналістичні засоби можуть бути класифіковані на такі, що застосовуються:

1. При проведенні обшуку у місцях виготовлення, зберігання чи розповсюдження наркотичних засобів: хімічні експрес-тести на наркотики та прекурсори; портативні газоаналізатори для визначення токсичних випарів; засоби індивідуального захисту (респіратори, окуляри, рукавички); ендоскопи для огляду лабораторного обладнання та вентиляційних каналів; тепловізори для виявлення нагрівальних елементів у нелегальних лабораторіях; портативні спектрометри або індикаторні трубки для виявлення хімічних компонентів; контейнери для безпечного пакування речовин; детектори прихованих ємностей у стінах чи меблях;

2. При проведенні обшуку у місцях виготовлення або зберігання вибухових речовин чи вибухових пристроїв: прилади для виявлення вибухівки (MX908, Autoclear Scintrex Trace E3500, Explosive Trace Detector); газоаналізатори (Ionscan, EVD-3000); хімічні реагенти для аналізу вибухових речовин; портативні спектрометри (Condor); роботизовані комплекси для дистанційного огляду небезпечних зон; рентген-сканери портативного типу для перевірки пакунків; металодетектори високої чутливості для пошуку детонаторів; засоби біобезпеки та захисні костюми; інструменти фіксації боєприпасів (контейнери, стабілізуючі коробки);

3. При проведенні обшуку у місцях незаконного виготовлення або переробки зброї: металодетектори для пошуку деталей зброї; інструменти трасологічного аналізу (лупи, мікроскопи); спеціалізовані пакувальні комплекти для зброї та боєприпасів; обладнання для вилучення мікрочасток металу; портативні спектрометри для визначення складу металів;

4. При проведенні обшуку у місцях підробки документів та грошових знаків: освітлювачі в УФ/ІЧ-спектрі; детектори захисних елементів; спектральні аналізатори фарб; мікроскопи та лупи з підсвічуванням; засоби фото- та відеофіксації дрібних деталей; засоби вилучення цифрових макетів документів (копіювання ПК);

5. При проведенні обшуку у приміщеннях, де вчиняються дії, пов'язані із кіберзлочинністю: засоби хешування даних; блокатори запису (write-blocker) інформації для накопичувачів з інтерфейсом USB; програмні комплекси для аналізу даних (Volatility, EnCase, FTK); детектори радіосигналів для пошуку прихованих Wi-Fi/ВТ-пристроїв; засоби фіксації мережних схем; екрановані бокси (Faraday bags) для мобільних пристроїв;

6. При проведенні обшуку у провадженнях про економічні та корупційні правопорушення: портативні сканери документів; оптичні прилади для виявлення підчищень, виправлень; пристрої для копіювання даних із касових апаратів, POS-терміналів; засоби вилучення цифрових архівів; пакувальні комплекти для великих масивів документів;

7. При проведенні обшуку у провадженнях про торгівлю людьми, сексуальну експлуатацію: портативні УФ-лампи для виявлення біологічних слідів; комплекти для ДНК-вилучення; цифрові засоби для вилучення та аналізу медіафайлів; прилади для виявлення прихованих камер;

8. При проведенні обшуків у провадженнях, пов'язані зі злочинами проти життя та здоров'я: люмінол та інші реагенти для виявлення прихованих слідів крові; криміналістичні набори для біологічних зразків; дактилоскопічні порошки та магнітні пензлі; трасологічні набори для слідів взуття/знаряддя.

На нашу думку, диференціація техніко-криміналістичних засобів та їх комплектування при підготовці до проведення обшуку безпосередньо залежно від виду кримінального правопорушення та механізму його учинення. Такий підхід до наукового закріплення класифікації техніко-криміналістичних засобів дозволить підвищити результативність проведення обшуку, орієнтуватиме слідчого на пошук специфічних доказів, дозволить спеціалістові якісно проводити попередній аналіз виявлених слідів, предметів та документів, а також забезпечити безпеку членів слідчо-оперативної групи й мінімізувати ризик втрати або пошкодження відшуканих доказів.

Перелік використаних джерел:

1. Перлін С.І. Особливості застосування техніко-криміналістичних засобів під час проведення окремих слідчих (розшукових) дій. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2019. № 41. Т. 2. С.118-122.

2. Криміналістика : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / К.О. Чаплинський, О. В. Лускатов, І. В. Пиріг, В. М. Плетенець, Ю.А. Чаплинська. 2-е вид, перероб. і доп. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ ; Ліра ЛТД, 2017. 480 с.

3. Криміналістика: підручник. / В.В. Пясковський, Ю.М. Чорноус, А.В. Іщенко, О.О. Алексєєв та ін. Київ: «Центр учбової літератури», 2015. 544 с.

4. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.

5. Особливості тактики проведення окремих слідчих дій: навчальний посібник / О.О. Андрєєв, Д.Д. Заяць, В.В. Колесніков та ін. Харків: ХНУВС, 2011. 184 с.